ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
полковник Роман КАЧУР
«24» 2026 року

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
ЛЕГКОДУХА Віктора Вікторовича
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Особливості російської пропаганди під час агресії на Сході України (квітень 2014 – лютий 2022 рр.)

Тема дисертації затверджена вченою радою Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного від "27" жовтня 2022 року, протокол №4.

Зміни до теми затверджено вченою радою Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного від "21" жовтня 2025 року, протокол №5.

Витяг
з протоколу №14 засідання кафедри історії інституту психологічної підтримки персоналу від "18" березня 2026 року.

Присутні на засіданні 30 чол., у тому числі докторів наук 4 та кандидатів наук (докторів філософії) – 12, з них за спеціальністю поданої на розгляд дисертації 3 доктори наук, 11 кандидатів наук (докторів філософії).

Слухали:
Доповідь ад'юнкта (здобувача) ЛЕГКОДУХА В.В.
(прізвище, ініціали)
про результати виконання дисертаційної роботи "Особливості російської пропаганди під час агресії на Сході України (квітень 2014 – лютий 2022 рр.)"
(тема дисертації)

подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 032.
(шифр)

В обговоренні дисертації брали участь:
1. Доктор історичних наук, професор В.С. ВИЗДРИК;
2. Кандидат історичних наук, доцент Е.М. КАЗАН;
3. Кандидат історичних наук, доцент Т.І. ПЛАЗОВА;
4. Кандидат історичних наук, доцент Л.В. СКОРИЧ;
5. Кандидат історичних наук, доцент Л.В. ТРОФИМОВИЧ;
6. Кандидат історичних наук А.Ю. ЩЕГЛОВ;

7. Кандидат історичних наук, старший науковий співробітник О.Л. ГАПЄЄВА;

8. Доктор філософії А.І. СОРОКІВСЬКА-ОБІХОД;

9. Доктор філософії А.О. КМІН.

Серед виступаючих дали позитивний відгук про дисертацію 9 осіб, негативних відгуків не було.

За результатом презентації матеріалів доповіді, експертизи дисертаціїта аналізу повноти публікацій основних наукових результатів В.В. ЛЕГКОДУХА

ВИЗНАЧЕНО:

1. Дисертація подана на здобуття ступеня доктора філософії за своїм оформленням та структурою відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. "Про затвердження вимог до оформлення дисертації" (зі змінами), за обсягом відповідає вимогам Освітньо-наукової програми 032 Історія та археологія, а за змістом відповідає спеціальності 032 "Історія і археологія".

2. Наукове завдання визначено відповідно до:

Концепції воєнної історії України;

основних положень Доктрини з воєнно-історичної роботи у Збройних Силах України;

основних напрямів наукових досліджень закріплених за Національною академією сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного наказом Міністерства оборони України від 15.02.2019 № 65 – Про розподіл основних напрямків наукових досліджень між науковими установами, вищими військовими навчальними закладами, військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти Міністерства оборони України та Збройних Сил України;

єдиного переліку (каталогу) спроможностей Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших складових Сил оборони затвердженого міністром оборони України від 31.12.2021 року (спроможність FDR – 1.6.2);

плану воєнно-історичної роботи у Збройних Силах України;

плану наукової та науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного;

напряму наукової та науково-технічної діяльності кафедри історії Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного "Розвиток теоретичних основ воєнно-історичної науки".

3. Метою дисертаційного дослідження було визначено на основі аналізу джерел реконструювати цілісну систему російської пропаганди, виявити її особливості, еволюцію та роль у забезпеченні агресивних дій РФ на Сході України у визначені хронологічні межі.

Для досягнення поставленої мети у дисертації було розв'язане наукове завдання, яке полягало у комплексному дослідженні російської інформаційної агресії проти України в умовах збройного протистояння шляхом аналізу

ступеня наукової розробленості проблеми та джерельної бази, виявлення форм, способів і напрямів пропагандистського впливу на різні аудиторії, а також простеження еволюції й модифікації пропагандистських аргументів та офіційної риторики Кремля щодо українського питання впродовж семи з половиною років агресії РФ на Сході України.

Хронологічні межі дослідження зумовлені предметом наукового пошуку й охоплюють період квітень 2014 – лютий 2022 рр.

Вибір нижньої межі обумовлений початком 2014 року. Це пов'язано зі стартом проведення Антитерористичної операції у відповідь на розгул сепаратизму на Сході України, вторгнення російських диверсійних груп та захоплення державних установ у Донецькій і Луганській областях. Саме з цього моменту російська пропаганда перейшла від загальної дестабілізаційної риторики (що була характерна у період окупації РФ Автономної Республіки Крим) до системного воєнного інформаційного супроводу бойових дій, запровадивши специфічні наративи про "громадянську війну" та "захист народу Донбасу". Верхня хронологічна межа окреслена кінцем лютого 2022 року. Це період перед початком широкомасштабного вторгнення РФ в Україну. Ця дата є логічним завершенням етапу "гібридної агресії" та переходом до "тотальної конвенційної війни". Завершення дослідження цим терміном дозволяє проаналізувати фінальну стадію ідеологічної підготовки російського та світового соціуму до великої війни, яка досягла своєї кульмінації взимку 2021–2022 рр.

Також, у межах дисертації здобувач взяв участь у виконанні науково-дослідної роботи "Взаємодія збройних сил і громадянського суспільства в умовах сучасних війн та збройних конфліктів", що виконувалося кафедрою Гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного від грудня 2023 р. Зокрема автор підготував розділ "Взаємодія Збройних Сил України та громадянського суспільства у питанні протидії російській пропаганді" (шифр "Суспільство" (№ держреєстрації 0123U102207)).

4. Дисертація є самостійним науковим дослідженням. Усі наукові результати, положення, висновки та рекомендації, сформульовані автором, є його власним науковим доробком.

За темою дисертації опубліковано 16 наукових праць: у 1-й монографії (одноосібний розділ, видана українською мовою), у 5 наукових статтях (у 4 одноосібних фахових виданнях України категорії "Б" та 1 співавторстві у виданні, проіндексованому у міжнародній наукометричній базі даних Web of Science Core Collection, зокрема у складі ESCI (Emerging Sources Citation Index), а також у 10 одноосібних матеріалах наукових та науково-практичних конференцій.

Внесок здобувача в одноосібних наукових працях – 100%, опублікованих у співавторстві, від загального змісту становить – від 20 % (виданні яке включене до категорії "А").

5. Ступінь достовірності та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

У результаті проведення дослідження у повному обсязі достовірно та науково обґрунтовано виконано наступні завдання:

- проаналізовано стан наукової розробки проблеми у вітчизняній та зарубіжній історіографії, систематизовано джерельну базу дослідження та визначено методологічний інструментарій для розкриття сутності російської пропаганди;
- досліджено механізми інформаційно-психологічного впливу РФ на громадян України, виокремивши специфіку маніпулятивного впливу на цивільне населення та методи проведення ІПсО проти військовослужбовців українських збройних формувань;
- з'ясовано зміст та форми російської пропаганди на внутрішню аудиторію РФ, зокрема особливості політико-ідеологічної обробки власного військового контингенту та технології формування антиукраїнських настроїв серед російських громадян;
- визначено стратегічні напрями трансляції російських наративів на зарубіжну аудиторію, простеживши еволюцію офіційних кремлівських інтерпретацій подій від активної фази протистояння (2014 – 2015 рр.) до періоду позиційної війни (2015 – 2022 рр.);
- встановлено зв'язок між інформаційними кампаніями та військовими діями на Сході України. В зазначений хронологічний період;
- оцінено довгострокові наслідки пропагандистського впливу, надано рекомендації щодо механізмів упередження та протидії пропагандистському чиннику гібридної війни.

Що у сукупності дозволило досягти поставленої перед дисертантом мети. Усі отримані наукові результати, отримані в ході вирішення поставлених завдань повною мірою відображені у висновках до розділів та загальних висновках дисертації.

6. Ступінь новизни одержаних результатів. В результаті виконання дослідження:

Уперше: здійснено типологізацію наративів російської пропаганди з чітким розмежуванням за цільовими аудиторіями (внутрішньоросійська, українська та міжнародна), що дозволило виявити механізми адаптації одних і тих самих дезінформаційних тез під різні соціокультурні коди та політичні контексти; доведено комплексний аналіз функціонування пропаганди як цілісної системи ідеологічної та психологічної підготовки суспільства до переходу від гібридних форм протистояння до тотальної конвенційної війни.

уточнено та доповнено: роль "історичної міфології" як ключового інструменту легітимації агресії; доведено, що маніпуляція історичними концептами (зокрема "спільної колиски", "великої перемоги" та "захисту співвітчизників") слугує не лише виправданням війни, а й засобом дегуманізації противника; взаємозалежність між еволюцією воєнної доктрини РФ (зокрема концепції "війни нового покоління") та динамікою зміни дезінформаційних акцентів, що дозволило синхронізувати інформаційні операції з етапами військової ескалації на Сході України.

Набула подальшого розвитку концептуалізація інформаційно-психологічного впливу як невід'ємного компонента гібридної стратегії, де

пропаганда виконує функцію "м'якої сили", що готує підґрунтя для застосування "жорсткої" військової сили; методологія виявлення прихованих смислів у медіаконтенті РФ, що дозволяє прогнозувати майбутні напрямки зовнішньої політики Кремля через аналіз поточної ідеологічної підготовки в медіапросторі.

Структура та обсяг дисертації виконанні з урахуванням мети та завдань дослідження. Загальний обсяг дисертації 376 аркушів, основний зміст роботи викладено на 224 аркушах, список використаних джерел містить 913 найменувань на 78 аркушах. Дисертація проілюстрована 16 рисунками, 12 таблицями та 38 фотографіями, наведених у додатках, викладених на 48 аркушах.

Дисертаційна робота складається із титульного аркуша, анотації, змісту, переліку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів, списку використаних джерел до них, висновків і додатків.

Розділ 1. Історіографія, джерельна база та методи дослідження (Досліджено стан наукової розробленості теми, джерельну базу, історіографію та розкрито методи, які були застосовані для отримання наукових результатів).

Розділ 2. Основну увагу зосереджено на комплексному аналізі стратегій та тактик інформаційно-психологічного впливу Російської Федерації, спрямованих на цивільне населення та військовослужбовців Сил оборони України. Досвід російсько-української війни, починаючи з 2014 року, засвідчив, що агресор розглядає інформаційний простір як повноцінний театр воєнних дій, де об'єктами експансії виступають як суспільна свідомість загалом, так і морально-психологічний стан комбатантів зокрема. Оскільки ці два напрямки пропаганди мають відмінну цільову специфіку та інструментарій, їх диференційоване вивчення є критично важливим для вироблення ефективних механізмів державної протидії деструктивному впливу. Структура розділу побудована навколо аналізу хронології, механізмів та засобів ворожої пропаганди. Важливою складовою підпункту є репрезентація результатів емпіричного дослідження (опитування), що відображає безпосередній досвід військовослужбовців ЗСУ щодо протидії ворожому впливу через мережу Інтернет та засоби мобільного зв'язку. Цілісний розгляд зазначених аспектів дає змогу реконструювати повну картину інформаційної агресії РФ та виявити закономірності трансформації методів психологічного тиску в умовах затяжного збройного протистояння.

Розділ 3. Фокус уваги зміщується на аналіз внутрішнього контуру російської пропаганди, спрямованого на мобілізацію власного суспільства та мілітаризацію свідомості особового складу збройних сил РФ. Ефективність агресії на Сході України значною мірою залежала від здатності політичного керівництва РФ сформувати стійку суспільну підтримку своїх дій та забезпечити ідеологічну лояльність комбатантів. Дослідження особливостей обробки внутрішньої аудиторії дозволяє зрозуміти, як через конструювання образу "зовнішнього ворога" та ревізіоністських історичних наративів відбувалася легітимізація збройного втручання в суверенні справи України. Розгляд цього сегмента інформаційної політики агресора здійснюється за двома ключовими напрямками. По-перше, проаналізовано специфіку внутрішньої

пропаганди в армійському середовищі. Це дозволяє розкрити механізми психологічної підготовки особового складу до участі в бойових діях на іноземній території. По-друге, досліджено технології маніпуляції масовою свідомістю цивільного населення РФ. Вивчення цього аспекту дає змогу з'ясувати, як державні медіаресурси РФ забезпечували високий рівень схвалення агресивної політики Кремля та нівелювали антивоєнні настрої всередині країни. Системний аналіз внутрішньоросійського вектора пропаганди надає змогу для ґрунтовного розуміння цілісної моделі інформаційної війни РФ та дає можливість уникнути спрощеного трактування пропаганди як лише зовнішнього інструменту впливу.

Розділ 4. Розділ присвячено аналізу стратегій експорту російських пропагандистських наративів у глобальний інформаційний простір. Зовнішньополітичний вектор інформаційної агресії РФ мав на меті дезорієнтацію світового співтовариства, легітимізацію власних геополітичних претензій та дискредитацію України як суб'єкта міжнародного права. Дослідження особливостей подачі подій на Сході України для зарубіжної аудиторії дозволяє розкрити складні механізми маніпуляції фактами, що використовувалися Кремлем для підриву міжнародної солідарності з Україною та уникнення відповідальності за порушення світового порядку. Цілісний розгляд цього вектору російської пропаганди дозволяє простежити еволюцію інформаційного впливу від тактичних заперечень до стратегічного переформатування міжнародного порядку денного навколо подій на Сході України.

7. Практичне значення дослідження зумовлене гострою потребою держави у виробленні ефективної доктрини інформаційної безпеки, що базується на верифікованому історичному досвіді протистояння гібридній агресії. Дослідження періоду 2014–2022 рр. дає змогу виокремити "робочі моделі" російського впливу, що є ключовим для превентивної діяльності. Одержані результати мають прикладну цінність, а саме: виявлені закономірності еволюції російських наративів дозволяють прогнозувати майбутні інформаційні атаки та завчасно готувати контрнаративи; аналіз досвіду 2014–2022 рр. допомагає ідентифікувати "вразливі точки" суспільної свідомості, на які спрямовувався вплив (регіональні особливості, мовне питання, релігія), та розробляти заходи з підвищення стійкості (резильєнтності) громад; матеріали дисертації можуть бути використані для створення навчальних програм з медіаграмотності, курсів з новітньої історії України та спецкурсів для підготовки офіцерів інформаційно-психологічних операцій; аналітичні висновки будуть цінними під час реалізації заходів зі зміцнення національної (в тому числі інформаційної) безпеки нашої держави; застосуванні Збройних Сил України у воєнному протистоянні; підвищенні морально-психологічного стану особового складу збройних формувань усіх військових структур та населення України напередодні та під час воєнного конфлікту; участі українських підрозділів у миротворчих місіях поза межами нашої держави; систематизовані факти російської дезінформації та її зв'язку з воєнними злочинами можуть бути використані як доказова база в межах

інформаційно-дипломатичної боротьби на міжнародних майданчиках (ООН, ОБСЄ) для викриття агресивної сутності режиму РФ.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес з навчальної дисципліни "Російсько-українська війна: воєнний, суспільний, міжнародний, інформаційний виміри" тема № 1. Гібридна війна як ключовий інструмент російської геостратегії реваншу, заняття № 1. Технологія гібридної війни Росії проти України з підготовки. Тема № 2. Збройна агресія РФ проти України: історико-хронологічний аспект (лютий 2014 – лютий 2022 рр.), заняття № 1. Основні події збройної агресії РФ проти України у 2014 році; заняття № 3. Другий період збройного конфлікту на Сході України (2015 – 2022 рр.). Тема № 7. Інформаційна війна – невід'ємна складова агресії РФ проти України, заняття № 1. Інформаційно-психологічне забезпечення кремлем російсько-української війни з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за всіма спеціальностями та спеціалізаціями, які проходять підготовку у Національній академії сухопутних військ. Також внесені у матеріали занять з навчальної дисципліни "Руйнування історичних міфів. Як перемогти на інформаційному фронті" тема № 4. Міфи та фейки про сучасну російсько-українську війну, заняття № 1. Міфи та фейки про сучасну російсько-українську війну. Тема № 5. Рашизм – сучасний російський нацизм і фашизм, заняття № 1. Рашизм – сучасний російський нацизм і фашизм. Тема № 6. Геноцидна риторика російського режиму, заняття № 1. Геноцидна риторика російського режиму. Тема № 7. Магістральні теми і типові методи російської пропаганди, заняття № 1. Магістральні теми і типові методи російської пропаганди з підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії у галузі "В Культура, мистецтво та гуманітарні науки" за спеціальністю "В9 Історія та археологія" Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (акт від 17 листопада 2025 р.); використовуються при викладанні навчальної дисципліни "Історія та теорія сучасних воєн" (лекція № 7 "Наша війна: 1991-2021") Українського католицького університету (акт від 3 жовтня 2025 р.); впроваджено у практичну діяльність військової частини: використовуються як кейси та методичні матеріали для відпрацювання рішень на заняттях і тренінгах з особовим складом підрозділів військової частини А1277 (акт від 12 листопада 2025 р.).

8. Основні положення та висновки проведеного дослідження висвітлені у *шістнадцяти наукових публікаціях*:

Статті, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Легкодух В.В. Аналіз зовнішнього впливу Російської Федерації на військовослужбовців Збройних сил України через засоби мобільного зв'язку. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. Збірник наукових праць.* Київ, 2022. Вип. 33 – 34. С. 60-70. https://doi.org/10.34079/2226-2830-2022-12-33-34-60-70 (*розкриває підрозділ 2 розділу 2).*

2. Легкодух В.В. Взаємодія Збройних Сил України та громадянського суспільства у питанні протидії російській пропаганді. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія.* Ужгород. 2023. № 2(49). С. 57–65. https://doi.org/10.24144/2523-4498.2(49).2023.290425 (*розкриває розділ 2).*

3. Легкодух В.В. Кіберзброя і дезінформація: як гібридна війна РФ формувала уявлення про "Новоросію" у Європі. *Журнал "Вісник гуманітарних наук" Серія: Історія та філософія.* Миколаїв. 2025. № 11. https://doi.org/10.5281/zenodo.17249985 *(розкриває розділ 4).*

4. Легкодух В.В. Роль інформаційної війни у російсько-українському конфлікті: аналіз впливу медіа. *Журнал "Актуальні питання у сучасній науці" Серія: Історія та археологія.* Київ. 2024. № 2(20). С. 866–876. https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-2(20)-866-876 *(розкриває підрозділ 1 розділу 2, підрозділ 2 розділу 3 та розділ 4).*

Розділи в колективних монографіях:

5. Lehkodukh V.V. *Propaganda as a tool of Russia's hybrid war against Ukraine: 2014–2021. Development trends in social science in the era of digitalization:* Scientific monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. P. 193–219. https://doi.org/10.30525/978-9934-26-292-0-9 *(розкриває підрозділ 1 розділу 1 та підрозділ 1 розділу 2).*

Статті у міжнародних наукових виданнях (Web of Science):

6. Lehkodukh V., Horielov V., Marchenko S., Khromova O., Shchyhelska H.. On the issue of historical origins and civilizational preconditions of the russian-ukrainian war of 2014-2022: attempts of scientific reflection. *Institute of Political Studies and Public Law "Dr. Humberto J. La Roche" of the Faculty of Legal and Political Sciences of the University of Zulia Maracaibo.* Venezuela, 2023. Vol. 41(76). P. 753–768. https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.44 *(Особистий внесок автора дисертації 20% тексту) (розкриває розділ 3).*

Наукові публікації, які засвідчують апробацію результатів дисертації:

7. Легкодух В.В. Інформаційно-психологічний вплив частин психологічних операцій РФ на військовослужбовців Збройних сил України в умовах війни: *Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції "Стратегічні комунікації у сфері забезпечення національної безпеки та оборони: проблеми, досвід, перспективи".* 31 жовтня 2022 року. Київ: НУОУ, 2022. С. 33 – 36. (*розкриває підрозділ 2 розділу 2).*

8. Легкодух В.В. Технічні засоби російської пропаганди: *Збірник тез доповідей III Міжнародної наукової конференції "Зброярня: історія розвитку озброєння та військової техніки".* 28 лютого 2023 року. Львів: НАСВ, 2023. С. 82 – 83. (*розкриває розділ 2).*

9. Легкодух В.В. Результати досліджень джерел усної історії щодо інформаційно-психологічних операцій РФ проти українських військовослужбовців: *Збірник тез доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції "Актуальні питання забезпечення кібербезпеки та*

захисту інформації". 30 березня 2023 року. Київ: Європейський університет, 2023. С. 60 – 63. (*розкриває підрозділ 2 розділу 2)*.

10. Легкодух В.В. Протидія російській пропаганді щодо "українського питання" серед громадян тимчасово окупованих територій: *Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції "Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану"*. 23 листопада 2023 року. Хмельницький: НА ДПСУ, 2023. С. 639 – 640. (*розкриває підрозділ 1 розділу 2)*.

11. Легкодух В.В. Пропаганда у збройних формуваннях РФ під час агресії проти України: *Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичній конференції "Українське військо: сучасність та історична ретроспектива"*. 30 листопада 2023 року. Київ: НУОУ, 2023. С. 71. (*розкриває підрозділ 1 розділу 3)*.

12. Легкодух В.В. Інформаційна зброя як невід'ємний компонент російсько-української війни 2014–2021 рр.: *Збірник тез доповідей IV Міжнародної наукової конференції "Зброярня: історія розвитку озброєння та військової техніки"*. 21 лютого 2024 року. Львів: НАСВ, 2024. С. 120 – 122. (*розкриває розділ 2)*.

13. Легкодух В.В. Російська пропаганда війни як загроза демократичним цінностям: *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції "Війна в Україні – виклик євроатлантичним цивілізаційним цінностям"*. 24-25 червня 2024 року. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2024. С. 34 – 37. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-451-1-8 (*розкриває розділ 4)*.

14. Легкодух В.В. Маніпуляція історичними наративами у російській пропаганді щодо подій на Сході України: стратегія формування громадської думки в РФ: *Збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції "Глобальні наукові тенденції в історії, політології, соціології та філософії"*. 3-4 жовтня 2024 року. Рига: Балтійська міжнародна академія, 2024. С. 9 – 13. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-490-0-2 (*розкриває підрозділ 2 розділу 3)*.

15. Легкодух В.В. Еволюція російської пропаганди щодо України після розпаду СРСР та роль Сил Оборони України у протидії агресії: *Збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичній конференції "Українське військо: сучасність та історична ретроспектива"*. 28 листопада 2024 року. Київ: НУОУ, 2024. С. 78 – 79. (*розкриває розділ 3)*.

16. Легкодух В.В. "Новоросія" як інструмент гібридної війни: картографічна пропаганда у міжнародному просторі: *Збірник тез доповідей V Міжнародної наукової конференції "Зброярня: історія розвитку озброєння та військової техніки"*. 15 жовтня 2025 року. Львів: НАСВ, 2025. С. 134 – 135. (*розкриває розділ 4)*.

9. Недоліки дисертації:

Переклад всіх російських назв організацій, газет, телеканалів та програм

слід давати в дужках мовою оригіналу.

Рекомендується давати в дужках мовою оригіналу імена та прізвища закордонних авторів.

Робота характеризується всебічним опрацюванням матеріалу, що свідчить про глибоке занурення автора в досліджувану проблематику. Водночас окремі її положення могли б бути викладені більш лаконічно без втрати змістовної повноти. Зокрема, певні фрагменти тексту допускають узагальнення та скорочення за рахунок уникнення повторів, що сприяло б підвищенню цілісності викладу.

У переліку скорочень можливе незначне впорядкування відповідно до єдиного принципу (наприклад, за алфавітом). Також деякі скорочення, використані в тексті, могли б бути додатково відображені у відповідному списку.

У дисертації трапляються поодинокі стилістичні, синтаксичні та орфографічні помилки.

10. Гриф дисертації "нетаємно" надано вірно. Інформація з обмеженим доступом, що містить державну таємницю, у роботі не міститься.

УХВАЛИЛИ:

1. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація В.В. ЛЕГКОДУХА. відповідає вимогам "Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 та оформлена у відповідності до вимог наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. "Про затвердження вимог до оформлення дисертації" (із змінами), а її обсяг та зміст відповідає вимогам освітньо-наукової програми за спеціальністю 032 Історія та археологія. Повнота та виклад основних наукових положень дисертації у наукових публікаціях здобувача, відповідає вимогам пунктів 8, 9 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 – Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії та іншого чинного законодавства у питаннях, що стосується. У дисертації та наукових публікаціях здобувача не виявлено ознак академічного плагіату.

2. Рекомендувати дисертацію В.В. ЛЕГКОДУХА до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

3. Рекомендувати вченій раді Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного утворити разову спеціалізовану вчену раду для розгляду дисертації В.В. ЛЕГКОДУХА у наступному складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради: доктор історичних наук, професор працівник ЗС України ХАРУК Андрій Іванович, професор кафедри історії Інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Рецензент: кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

підполковник ГАПЄЄВА Ольга Львівна, професор кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної та кадрової роботи Інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Рецензент: кандидат історичних наук, доцент працівник ЗС України ПЛАЗОВА Тетяна Іванівна, доцент кафедри історії Інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Офіційний опонент: доктор історичних наук, професор ТРОФИМОВИЧ Володимир Васильович, професор кафедри історії імені проф. М. П. Ковальського, Національний університет "Острозька академія".

Офіційний опонент: доктор історичних наук, професор ПЕРЕДЕРІЙ Ірина Григоріївна, завідувач кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка".

Результати голосування присутніх на засіданні за затвердження висновку:
за – 18 (з них 13 – члени кафедри історії),
проти – немає,
утрималися – немає.

В тому числі фахівців, які мають науковий ступінь зі спеціальності здобувача:
за – 15 (з них 11 – члени кафедри історії),
проти – немає,
утрималися – немає.

Секретар структурного підрозділу
кандидат історичних наук Наталія КРАВЕЦЬ
(науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)
01.04. 2026 року

Керівник структурного підрозділу
Начальник кафедри історії Інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
Доктор історичних наук, професор
полковник Олеся КУЦЬКА
(повне найменування, науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)

Підпис полковника КУЦЬКОЇ О.М. засвідчую.

Тимчасово виконуючий обов'язки заступника начальника Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного з наукової роботи
Кандидат історичних наук, старший дослідник
полковник Володимир ЗАБОЛОТНЮК
(повне найменування, науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)
01.04. 2026 року